

відповідав реальному, щоб створений образ відповідав вимогам суспільства і відображав індивідуальність підприємства.

За допомогою управління іміджем можна впливати і керувати емоціями споживачів, що є основною цінністю в умовах сучасного ринку. Крім усього цього імідж ресторану є його найпотужнішою зброєю в боротьбі з конкурентами.

Формування іміджу дуже складний і тривалий процес, який вимагає багато уваги, проте, якщо його не формувати, то це станеться стихійно, що в свою чергу відобразиться на економічній вигоді ресторану.

Список використаних джерел

1. Корнєєв М.В. Імідж підприємства індустрії гостинності як інструмент забезпечення конкурентоспроможності / М.В. Корнєєв, М.М. Кучер, В.О. Третьякова // Науковий погляд: економіка та управління, № 2 (82) / 2023. С. 50-58.

2. Калічева Н.Є. Підходи до створення універсального іміджу для забезпечення конкурентоспроможності підприємств громадського харчування [Електронний ресурс] URL: <http://lib.kart.edu.ua/bitstream/123456789/5205/1/Kalicheva.pdf>

3. Б. Орзул Технологія формування іміджу URL : <https://studfile.net/preview/2300131/>

4. Ковалик О.В. Імідж: планування, формування, просування [Електронний ресурс] URL : https://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/lib/44091/1/dyplom_%20Kovalyk%20O_V_2022.pdf

ЕКОТУРИЗМ В УКРАЇНІ: СУЧАСНИЙ СТАН, ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

*Семенюк Л.Л., кандидат географічних наук, доцент,
доцент кафедри туризму та готельно-ресторанного бізнесу
Левчук А. Ю., здобувач вищої освіти
Київський національний університет технологій та дизайну*

Ключові слова: екотуризм, сталий розвиток, природні ресурси, національні парки, екологічна інфраструктура.

Екотуризм є одним із важливих напрямів розвитку туристичної індустрії, що орієнтується на збереження навколишнього середовища, сталий розвиток та відповідальне використання природних ресурсів. В Україні екотуризм має великий потенціал для розвитку, враховуючи багатство природних ресурсів, унікальні екосистеми та культурну спадщину. Однак, для досягнення сталого розвитку цього виду туризму необхідно подолати численні виклики та створити відповідні умови для його ефективної реалізації.

На сьогоднішній день в Україні екотуризм є відносно новим і ще не розвинутим напрямком в туризмі, але вже спостерігається тенденція до зростання популярності. Основними регіонами, де активно розвивається екотуризм, є Карпати, Крим (хоча політичні обставини змінили ситуацію після 2014 року), та інші природні зони, такі як Полісся, Черкащина, Херсонщина, а також національні природні парки.

В Україні є низка природних об'єктів, що мають світове значення, як, наприклад, Карпатський біосферний заповідник, національний природний парк "Синевир", природний заповідник "Асканія-Нова". Ці території пропонують можливості для розвитку екотуризму, оскільки вони зберігають свою природну цілісність і є місцями, де можна поєднати відпочинок з екологічною освітою.

Станом на 2025 рік в Україні нараховується більше 30 національних природних парків та біосферних заповідників, які є потенційними осередками для розвитку екотуризму. Однак, більшість з них потребує додаткових інвестицій в інфраструктуру та маркетинг.

Початок російсько-української війни у 2014 році, анексія Криму, окупація Донецької та Луганської областей, а також повномасштабне вторгнення Росії на територію України у 2022 році призвели до серйозних руйнувань міст і сіл, будівництва оборонних споруд, формування нових ландшафтів через активні бойові дії, а також залишків зруйнованої зброї та поховань постраждалих. Всі ці події зіграли роль щодо діяльності в сфері екотуризму [1].

Особливо важливим на сьогодні є системне науково-теоретичне дослідження викликів та загроз, пов'язаних із впровадженням реформи туристичної сфери в Україні під час реалізації Стратегії розвитку туризму та курортів до 2026 року. Таке дослідження набуває особливої актуальності з погляду формування безпеки туризму в Україні.

Важливо підкреслити, що галузь туризму продовжує функціонувати навіть у період війни. У відповідь на численні скарги туроператорів і туристичних агентств щодо правил безпеки під час внутрішніх подорожей у країні, Державне агентство розвитку туризму (ДАРТ) опублікувало інформацію про дозволи та обмеження, що діють під час воєнного стану в центральних і західних областях України [2].

Щодо подальшого розвитку туризму, то після завершення війни в Україні можемо сказати, що зміниться характер внутрішнього туризму, адже популярними стануть культурно-пізнавальний туризм та туризм пам'яті, які є некомерційними формами подорожей. До вже відомих місць козацької слави, таких як Гайдамацький яр, Холодний яр, Поля Берестецької битви та острів Хортиця, додадуться нові місця пам'яті сучасної війни. Нові туристичні програми будуть пов'язані з історією боротьби та перемоги України.

В Україні екологічний туризм є перспективним напрямом розвитку в умовах сучасності, який охоплює різноманітні види туристичної діяльності, зокрема оздоровчий відпочинок, розваги, пізнавальні маршрути

та взаємодію з природою. Ключовими принципами цього виду туризму є задоволення від контакту з природним середовищем, ознайомлення з місцевими особливостями та забезпечення збереження екосистемної цілісності. Природа є основним ресурсом для рекреаційних активностей у рамках екотуризму, який здебільшого реалізується в рекреаційних зонах, заповідних територіях, дендропарках, заказниках, природних парках та інших об'єктах з високим природним потенціалом.

Перспективи розвитку екотуризму в Україні [3]:

1. Вдосконалення екологічної інфраструктури: для розвитку екотуризму необхідно здійснити комплексну модернізацію інфраструктури, покращити транспортне сполучення, створити екологічні маршрути, розвивати еко-готелі, відновити та зберегти природні об'єкти.

2. Інтеграція екотуризму в національні стратегії розвитку, для цього українська влада повинна активно інтегрувати розвиток екотуризму в стратегічні програми, що сприятимуть сталому розвитку територій і підвищенню якості життя місцевих громад.

3. Промоція та маркетинг: важливим кроком є активна промоція екотуризму на міжнародній арені. Однак для цього потрібно розробити комплексну стратегію маркетингу, спрямовану на висвітлення природних красот України та культурної спадщини.

4. Співпраця з міжнародними організаціями: Україна може ефективно розвивати екотуризм через партнерства з міжнародними екологічними організаціями та програмами, що допоможуть залучити інвестиції та поділитися досвідом.

5. Екологічна освіта та підвищення обізнаності: розвиток екотуризму має супроводжуватись освітніми програмами, спрямованими на підвищення екологічної свідомості як серед туристів, так і серед місцевих мешканців.

Отже, екотуризм в Україні має великий потенціал для розвитку, однак потребує комплексного підходу до вирішення питань інфраструктури, екологічної безпеки, фінансування та законодавчого забезпечення. Тільки за умови ефективного управління та підтримки з боку держави та міжнародних партнерів можна забезпечити сталий розвиток екотуризму, що принесе користь не тільки природним територіям, але й місцевим громадам та економіці країни в цілому.

Список використаних джерел

1. Баженова С., Пологовська Ю., Бикова М. Реалії розвитку туризму в Україні на сучасному етапі. Наукові перспективи. 2022. No 5(23). С. 168–180
2. Бойко В. О. Екологічний туризм як складова зеленої економіки. Ефективна економіка. 2021. No 4. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105-2021.4.73>.

3. Табенська, О., & Прилуцький, А. (2023). Проблеми та перспективи розвитку екологічного туризму в Україні. *Економіка та суспільство*, (51). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-51-37>

ВПРОВАДЖЕННЯ КРАФТОВОГО ВИРОБНИЦТВА У РЕСТОРАННОМУ БІЗНЕСІ УКРАЇНИ

Кузнєцова О.О., здобувач вищої освіти

*Науковий керівник: Бірюкова Ю.А., кандидат економічних наук, доцент
Київський національний університет технологій та дизайну*

Впровадження крафтового виробництва у ресторанному бізнесі України є важливим кроком на шляху до розвитку гастрономічної культури, підтримки локальних виробників і створення унікальних пропозицій для відвідувачів. Крафтове виробництво передбачає виготовлення продуктів у невеликих обсягах із використанням традиційних або авторських технологій, що забезпечує високу якість та унікальність продукції. Останніми роками в Україні спостерігається активний розвиток крафтових пекарень, сироварень, міні-броварень, м'ясних та кондитерських виробництв, які постачають натуральні продукти для ресторанів. Це сприяє популяризації концепції farm-to-table, коли страви готуються з локальних інгредієнтів, що не тільки покращує смак і якість їжі, а й підтримує економіку регіону. Впровадження крафтового виробництва у ресторанний бізнес має низку переваг. По-перше, це дозволяє закладам харчування виділитися серед конкурентів завдяки унікальним авторським продуктам. По-друге, забезпечується контроль за якістю продукції, адже ресторани можуть працювати безпосередньо з виробниками або навіть створювати власні цехи. По-третє, крафтові продукти часто асоціюються з екологічністю, що приваблює свідому аудиторію, яка надає перевагу натуральним та безпечним інгредієнтам. Однак розвиток цього напрямку стикається і з певними викликами [1, с. 54]. Висока собівартість виробництва, необхідність дотримання санітарних норм, бюрократичні складнощі та потреба в спеціалізованому обладнанні можуть ускладнювати процес. Незважаючи на це, багато українських рестораторів прагнуть інтегрувати крафтові вироби у своє меню, адже це дозволяє не лише підвищити рівень закладу, а й сприяти розвитку гастрономічного туризму в країні. Важливим аспектом впровадження крафтового виробництва у ресторанний бізнес України є розвиток локального виробництва продуктів, що дозволяє ресторанам пропонувати гостям якісні, свіжі та унікальні страви. Зокрема, значного поширення набули крафтові пекарні, які випікають хліб на заквасці без використання штучних домішок. Наприклад, київська пекарня «Bakehouse» спеціалізується на традиційних європейських рецептах і постачає продукцію в локальні ресторани, що прагнуть використовувати